

Verksamhetsberättelse 2008 och handlingsplan 2009 för Centrum för praktisk kunskap

Centrum för praktisk kunskaps bytte under vårterminen ämnesbeteckning från ”arbetslivskunskap” till ”den praktiska kunskapens teori” på förslag från föreståndare och prefekt genom nämndbeslut. Förändringen ligger helt i linje med den utbildnings- och forskningsprofil som etablerats och kunnat förstärkas på Centrum genom den infrastrukturella satsningen från Östersjöstiftelsen. Dessutom startades en ny skriftserie – Södertörn Studies in Practical Knowledge – som kommer att komma ut med en till två volymer per år från och med 2009. Huvudredaktör är professor Fredrik Svenaeus och biträdande redaktör fil dr. Ulla Ekström von Essen. Under 2008 tillsattes också ett utlyst halvtidslektorat vid Centrum (Ekström von Essen) och den gästprofessur som tillsatts med hjälp av de infrastrukturella medlen (Svenaeus) blev efter prefekt och rektorsbeslut tillsvidare. Centret har under 2008 också knutit till sig en gästforskare från Universitetet i Tromsø, fil dr. Geir Lorem, som bidragit med seminarier och varit en resursförstärkning inom psykiatriens och psykoterapiens teori – ett allt viktigare område för Centrum (se nedan om satsningen på psykoterapiutbildning och forskning). Två nya lärare, Jonna Bornemark och Jonna Lappalainen har bidragit till Centrums uppdragsutbildningar och forskningsverksamhet. I övrigt är ledningsgrupp och vetenskapligt råds sammansättning intakt från föregående år.

Under vårterminen 2008 startade forskningsprojektet ”Kroppen som gåva, resurs och vara: Organtransplantationer i Östersjöområdet” med Fredrik Svenaeus som projektledare. Ulla Ekström von Essen är en av projektforskarna. Inom ramen för detta projekt har nu också två nya forskare: professor Susanne Lundin och fil dr. Markus Idvall anställts på halvtid som gäst och projektforskare vid sidan om deras anställningar vid Lunds universitet. En doktorand i etnologi, Martin Gunnarson, med Svenaeus och Lundin som handledare och med placering vid Centrum för praktisk kunskap, har också rekryterats under 2008. Projektgruppen har haft fyra större planeringsmöten under 2008 och kommit igång med respektive delprojekt. Forskningsprojektet har kunnat planeras och utformas genom den infrastrukturella satsningen och är en viktig resursförstärkning varigenom forskningen breddas inom medicinens och vårdens kunskapsteori och etik, som är ett viktigt profilområde för Centrum. Det är av stor betydelse för Centrum att nu kunna knyta så kvalificerade forskare inom kulturteori och etnologi till sig och därigenom få ökad kompetens på det empiriska fältet.

Vid sidan om magisterprogrammet i praktisk kunskap (två kullar nu igång) har några uppdragsutbildningar för lärare vid konstnärliga högskolor, polliser, och vårdpersonal bedrivits

och avslutats under 2008 (se nedan). Ett antal större forskningssymposier har också organiserats (se förteckning nedan). Dessutom har ett eget seminarium om teoriutveckling inom praktisk kunskap påbörjats av ledningsgruppen där forskningsprojekt och centrala texter diskuteras i syfte att stärka forskningsmiljön.

Under 2008 har Centrum inlett ett samarbete med SAPU (Stockholms Akademi för Psykoterapiutbildning), ett privat utbildningsinstitut som ger grundläggande samt examensgrundande utbildning till psykoterapeut. Ett gemensamt heldagssymposium om känsloteori (ett profilmråde för SAPU) på Södertörn har anordnats och Centrums lärare deltar i SAPUs kurser som lärare. Avsikten är nu att samarbetet skall utmynna i ett överflyttande av SAPUs utbildningsverksamhet till Södertörn. Södertörns högskola planerar att lämna in ansökan till HSV under 2009 om att få starta legitimationsgrundande utbildningsprogram för psykoterapeutiskt 2010. I arbetsgruppen för denna ansökan ingår Fredrik Svenaeus (ordförande) samt Christian Nilsson.

I verksamhetsplanen för 2008 framhävdes följande punkter som viktiga verksamhetsmål för Centrum för praktisk kunskap under 2008:

Att arbeta aktivt med rekryteringen till magisterprogrammet genom utskick, informationsmöten och dylikt för att få många sökande till antagningen i september 2008

Att starta minst två nya uppdragsutbildningar (en för äldreomsorgen i Huddinge kommun är redan planerad)

Att anordna tre större forskningssymposier (planerade symposier i nuläget rör psykoterapi och praktisk kunskap, polis- och skådespelaryrket, samt begreppet reflektion)

Att försöka få till stånd ett mer stadigt undervisningsuppdrag på sikt genom att arbeta, dels fortsatt med KI, men också internt på Södertörn särskilt med avseende på lärarutbildningen

Att medverka i en eller två nya forskningsansökningar i syfte att ytterligare öka forskningsbasen och om möjligt bredda forskningsprofilen vid Centrum

Att gå vidare i internationaliseringssträvandena och samverka med andra lärosäten i Sverige vad gäller forskningen

Att undersöka möjligheterna att starta en egen publikationsserie med sikte på att publicera bidrag från forskningssymposier

Att ta fram en antologi under temat ”Vad är praktisk kunskap?” för att använda i undervisning och profilering av verksamheten

De flesta av dessa mål har uppnåtts. En ny magisterkull med 16 studenter startade i september efter ett rekryteringsarbete som bestod av olika utskick, bland annat riktade till lärare inom det så kallade lärarlyftet, och ett informationsmöte i mars. Värt att notera är att antalet sökande var betydligt större (28) än de som till slut började på programmet. Anledningen är i så gott som samtliga fall att studenterna inte har förstått att det rör sig om halvtidsstudier som inte låter sig kombineras med heltidsarbete om man inte kan få ledigt i åtminstone någon utsträckning. Forskningssymposierna blev något fler än förväntat 2008, uppdragsutbildningarna något färre. Med anledning av den kommande lågkonjunkturen kan det bli ännu svårare att få till stånd nya uppdrag externt. Arbetet med att etablera Centrum på högskolans egna utbildningar måste alltså gå vidare. Vi har nått viss framgång med detta under 2008 vad gäller lärarutbildningen och satsningen på att få till stånd psykoterapiutbildning på Södertörn är ännu ett led i denna ansträngning. Två forskningsansökningar med Centrummedarbetare lämnades in 2008 till VR utbildningsvetenskap, en om "Kunskapsbildning i relationen mellan högskoleförlagda och verksamhetsförlagda moment i sjuksköterskeutbildningen och dess relevans för sjukvården" och ett om seminariet som kunskapsarena. Dessvärre beviljades inget av dessa projekt. Publikationsserien är som nämnt ovan i full planering och volymen "Vad är praktisk kunskap?" som nämns i planen för 2008 kommer att bli den första i serien.

Nedan följer en redovisning av utbildningar, forskningsseminarier och publikationer från Centrum under 2008.

Under 2008 har följande kurser getts av Centrum för praktisk kunskap:

Magisterprogrammet i praktisk kunskap: en ny, sjätte kull startade sina studier i september 2008. Två kullar, en startad ht 2007 och en ht 2008 är nu igång. Kursansvar: Fredrik Svenaeus
 "Reflekterad poliserfarenhet", 15hp uppdragsutbildning för Polishögskolan, en kurs avslutad januari 2008. Kursansvar: Ulla Ekström von Essen
 "Handledning för erfarenhetsbaserad utveckling i äldreomsorgen", 15hp uppdragsutbildningskurser för Huddinge kommun, två kurser, en avslutad i maj och en i oktober 2008. Kursansvar: Lotte Alsterdal
 "Reflekterad praktisk pedagogik för konstnärliga högskolor" uppdragsutbildning för lärare vid Teaterhögskolan, Danshögskolan och Dramatiska institutet 15hp, en kurs avslutad april 2008. Kursansvar: Kristina Fjelkestam

Under 2008 har följande forskningssymposier och seminarier anordnats av Centrum för praktisk kunskap:

19 februari: "Psykoterapeutens och psykoanalytikerns praktiska kunskap", medverkande: Christian Nilsson, Lotta Landerholm, Jurgen Reeder och Gudrun Olsson.

13 maj: "Tabletter för känsliga själar: den antidepressiva revolutionen", medverkande: Fredrik Svenaeus, Christian Nilsson, Ulla Ekström von Essen.

30 maj: "Skådespelare och poliser – machos och divor? Om yrkeskunnande och roll", medverkande Ulla Ekström von Essen, Maria Johansson, Matilda Norström, Henric Holmberg, Magnus Kirchhoff, Fredrik Svenaeus, samt fyra studenter från Centrums utbildningar.

3 oktober: "Reflektionens gestalt", medverkande: Kristina Fjelkestam, Ulf Olsson, Sven-Eric Liedman, Victoria Fareld, Annika Notér Hooshidar, Eva Kingsepp.

21 oktober: "Att leva med psykos: patientberättelser om sjukdomsinsikt", medverkande: Fredrik Svenaeus, Geir Lorem.

25 november: "Känslans kraft: ett möte mellan filosofi och psykoterapi", medverkande: Christian Nilsson, Fredrik Svenaeus, Lotta Landerholm, Birgitta Elmqvist, Leif Havnesköld, Jonna Bornemark, Tomas Videgård.

Under 2008 har följande arbeten publicerats av forskare verksamma vid Centrum för praktisk kunskap:

Ekström von Essen, Ulla, (red.): *Den goda polisen - sju essäer om yrkesetisk reflektion*, Polishögskolan/Södertörns högskola, 2008.

Kristina Fjelkestam: "Estetik som politik: moderniteten, sublimiteten och medborgaren som man", *Tidskrift för litteraturvetenskap*, nr. 3-4, 2008.

Kristina Fjelkestam: "'Bli sångerska eller gå under': nysaklighet och konstnärskap i Vicki Baums Karriär", *Samlaren: tidskrift för svensk litteraturvetenskaplig forskning*, 2008.

Geir Lorem: "Innsikt til besvær – Forståelse og samhandling med personer med psykotiske lidelser", *Impuls*, vol. 62 (2), s. 40-48, 2008.

Geir Lorem: "Making sense of stories: the use of patient narratives within mental health care research", *Nursing Philosophy*, vol. 9, s. 62-71, 2008.

Geir Lorem, "Nærhet uten distanse vs distanse uten nærhet. En fenomenologisk tilnærming på erfaringsnær forskning", *Nordisk tidsskrift for helseforskning* (december) 2008.

Susanne Lundin "The valuable body: Organ Trafficking in Eastern Europe", *Baltic Worlds*, vol. 1:1, s. 6-8, 2008.

Fredrik Svenaeus: *Tabletter för känsliga själar: Den antidepressiva revolutionen*, Nya Doxa, 2008.

Lisa Öberg: "Seminariet som scen och samtalsform" i Maria Sjöberg & Yvonne Svanström (red) *Att göra historia*. Institutet för Framtidsstudiers rapportserie, Stockholm, 2008.

Artiklar i dagstidningar:

Jonna Bornemark: "Bildningsresans auktoritet: mellan totalitarism och hyperliberalism", Tidningen Kulturen, 29:e mars 2008.

Susanne Lundin: "När kroppen blir en vara", Sydsvenska Dagbladet, 10 juli 2008.

Fredrik Svenaeus: "Högt pris när själens boning reas ut – om organhandel", Svenska Dagbladet under strecket, 17 april 2008.

Fredrik Svenaeus: "Tungt att bära ett främmande hjärta – om nya relationer mellan donatorer och mottagare", Svenska Dagbladet under strecket, 18 april 2008.

Handlingsplan Centrum för praktisk kunskap 2009

Följande punkter är viktiga verksamhetsmål för Centrum för praktisk kunskap under 2009:

Att gå vidare i samarbetet med SAPU och med ansökan till HSV om att få starta program i psykoterapi vid Södertörns högskola för att stärka vårt utbildningsuppdrag och forskningsprofil på sikt.

Att gå vidare i ansträngningarna med att få in Centrums lärare och forskare på lärarutbildningen. Att arbeta aktivt med rekryteringen till magisterprogrammet genom informationsmöte och dylikt för att få många sökande till antagningen i september 2009.

Att starta åtminstone någon ny uppdragsutbildning (förfrågningar om ny kurs i "Reflekterad praktisk pedagogik" och "Handledning för erfarenhetsbaserad utveckling i äldreomsorgen" pågår men ingenting är klart).

Att anordna ett antal forskningssymposier (två planerade i nuläget).

Att gå vidare med teoriutvecklande seminarier för ledningsgruppen.

Att gå in med nya forskningsansökningar från Centrummedarbetare som i nuläget inte har forskningsanslag.

Att gå vidare i internationaliseringssträvandena, särskilt vad gäller utbyten som gästforskare och medverkan i konferenser.

Att stärka publicering, dels internt genom arbete med skriftserien Studies in Practical Knowledge, och dels externt genom publikationer i tidskrifter från Centrums medarbetare.